

AASE LUND-JENSEN

Jeg blev konfirmeret søndag den 7. april 1940. Jeg gik på Aarhus Katedralskole sammen med min søster. Normalt var der altergang for konfirmander om tirsdagen, men det blev sløjftet. Der plejede også at være blå mandag. Det var der heller ikke. Det ene hold gæster var ikke nået at rejse tilbage til København fra konfirmationen. Det tog vi meget stilfærdigt. Sådan var mit hjem. Gammeldags, dannet, kultiveret.

Interviewet af Jonas Drejer Jensen, redigeret af Liv Høybye

Tekst og billeder er under ophavsret og må ikke gengives uden tilladelse.

LIVET PÅ KATEDRALSKOLEN UNDER KRIGEN

Vi havde lige fået radio. Flyene brummede i store stimer hen over Aarhus og smed flyveblade ned. Vi boede i en villa i Risskov sammen med vores forældre. Man vidste ikke rigtig, hvordan man skulle forholde sig. Vi løb op på vejen og om aftenen kom kong Christian den 10. i radioen, og manede til ro, orden og værdighed. Jeg husker ikke så tydeligt den allerførste tid... Men så blev de mere og mere aggressive – tyskerne.

4. JULI-KATASTROFEN

Der var en begivenhed, der hed 4. juli-katastrofen. Skolen var lukket – det var sommerferie, og vi var hjemme. Der lød et brag, som vi kunne høre helt til Risskov. Og så blev der blæst luftalarm, så alle skulle gå i beskyttelsesrum. Vores far var inde i byen, så min søster og jeg prøvede at cykle ind, for at få at vide, hvor far var. Man var klar over, at der var sket noget forfærdeligt. Vi blev stoppet ved Nørrebrogade. Der var ingen, der måtte komme ind i byen. Det syn, der mødte os, var lastbiler med åbent lad og hestevogne og alting med døde og sårede i hobetal, som blev kørt op til hospitalerne. Efter vi blev stoppet, kørte vi hjem og først langt ud på aftenen, kom min far hjem. Så faldt sindene lidt mere til ro. Både læger og tandlæger blev inddraget, fordi de havde morfin og anden form for hjælp. Der var en herre vi kendte, der blev slået ihjel midt på gaden. Ramt af en granat. Sådan var det. Mange danskere blev dræbt den dag. Man mente, at det var en tysk ammunitionslægter, der var sprunget i luften, men om det var tyskerne, der havde gjort det selv, fik man vist aldrig opklaret. Vi var forskrækkede, navnlig fordi vi ikke kunne finde far. Der var desværre også en familie vi kendte til i skolen, hvor faren aldrig kom hjem.

Mindeplade ved katedralskolen, fotograf Liv Høybye. Billedet er under ophavsret og må ikke gengives uden tilladelse.

ADVARSLLEN AF DE JØDISKE ELEVER

Skolegangen fortsatte. Man rejste sig op, når klasselæreren kom ind og satte sig ned, når han sagde værsgo. Klasselærerne havde fuldstændig styr på det. Vi var alle sammen velopdragne, og var vi det ikke, så blev vi hurtigt rettet ind i første mellem. Når der kom forvarsel om luftalarm, sagde klasselæreren: "Vil I rejse jer op og stå ved jeres pulte?" Så snart den rigtige alarm kom, sagde han: " Så går vi." Klasserne mod gaden gik først i kælderen – vi mod gården skulle vente. En lang, tavs kolonne. Det kunne ikke gøres i dag, tror jeg. Fuldstændig ro og orden, ned i kælderen. Vi skulle igennem pedellens lejlighed og gennem hans have, for at komme til beskyttelsesrum. Pedel Madsen havde en stor schæferhund. På skolen var der en dør eller låge ud til Skolegyde og i hele besættelsestiden, hvem stod der – Pedel Madsen med schæferhunden, for nogle drenge kunne jo finde på at slippe ud, for at se hvad der foregik. Næ næ, de blev hurtigt bragt på plads.

Siden tog det til med angrebene. Vi sad i beskyttelsesrum i timer. Den dag universitetet blev bombet, sad vi der i mange timer. Vi sad og stirrede op i loftet og holdt hinanden i hånden. Vi var bange. Drengene syntes vist, det var spændende. Så sad vi der. Den dag var den værste. Jeg tror, at det var den dag eller engang senere, hvor der blev bombet meget voldsomt. Og mens vi gik fra vores klasseværelse, det lille stykke gennem skolegården, slog antiluftskytset ned over os. Der var ingen panik og ingen, der ville gøre noget. Jeg beundrer vores lærere. Der var nogle, der blev utilpasse og kede af det, men der var altid voksne til at tage hånd om os.

Efteråret 1943 skete der det, at jødeforfølgelsen for alvor satte ind i Danmark. Rektor Christiansen havde af en eller anden grund fået tip om, at næste morgen ville Gestapo komme og hente jødebørnene på Katedralskolen. Rektor samlede børnene og gav dem besked. Hvor han har fået sin viden fra, var der ingen af os der vidste. Vi ved ikke, hvad der mere skete, men da Gestapo kom næste morgen, var der ikke nogen jødiske børn på skolen. Ikke ét. De var allerede på vej til Sverige.

Erindringen er en del af projektet "Krigens Sidste Stemmer – fortællinger fra aarhusianske plejehjem." Projektet er blevet til gennem et samarbejde mellem Sundhed og Omsorg i Aarhus Kommune, Stadsarkivet, frivillige fra Besættelsesmuseet i Aarhus 1940-1945/Den Gamle By samt fotojournaliststuderende fra Danmarks Medie- og Journalisthøjskole.

Du kan også læse erindringen i magasinet under følgende link:

<http://reader.livedition.dk/aarhuskommune/880/>